

Den radikala biblioteks scenen i NYC inspirerar

Recension: *The Borough is My Library*, nr 1–4 (2009–2012)

Martin Persson, bibliotekariestudent

Ibland snubblar man över någonting. Martin Persson snubblade över en bibliotekarieblogg, som ledde till kontakt med redaktören för ett amerikanskt biblioteks fanzine. Alycia Sellie, bibliotekarie och redaktör för *The Borough is My Library*, postade glatt fyra nummer för recension i bis. Här följer Martins läsupplevelse, som ramades in av diverse sommaraktiviteter.

Omslaget till *The Borough is My Library* av Alycia Sellie, nummer 4 (CC By-SA).

Under min korta semester den här sommaren har jag befunnit mig på tre platser. Två av dessa var svenska sommaridyller med hängmattor, nakenbad, glass och blåbärsbullor [sic!]. Den tredje platsen var New York City, framför allt Brooklyn, dit jag förflyttades under min läsning av det radikala biblioteks fanzinet *The Borough is My Library* (TBIML). Läsningen tog mig till den amerikanska zinekulturen – en värld av uppkopierade och undergrounddistribuerade papperspublikationer där punkig samhällskritik, litteratur och konst skapas, samlas, remixas, klipps och klistras.

Jag ska inte överexotisera zinekulturen, men faktum är att det för mig med min ringa fanzinekunskap (under min gymnasietid i Visby florerade fanzinen *Mjältbrand*, *Dimmu Borgir* chokladpizza och *IVita* huset får kvinnor inte bära byxor – och ungefär dit sträcker sig min erfarenhet) är en stor genreupplevelse att sugas in i den alternativa, litterära offentlighet som TBIML är en del av.

Vart och ett av de fyra hittills utkomna numren (utkommer årligen) utgör omsorgsfullt genomförd bibliotekspunk, en estetik där bibliotekens delvis obsoleta katalogkort, arkivmappar och ”Date due”-märkningar flyttat ut och blivit ”street”. Formen knyter väl an till en huvudtematik i fanzinet texter – biblioteket och gatan. Kopplingen mellan bibliotek å ena sidan och gatan som en plats för socialt, konstnärligt och politiskt engagemang å den andra, går åt båda hållen. I vilken mån kan de traditionella biblioteksinstitutionerna stödja även gatans alternativa offentligheter och det kulturarv som skapas utanför mainstreamkanalerna, till exempel fanzines, pamfletter och demonstrationspoesi? Och vilken roll kan de alternativa ”gerillabiblioteken” spela för

konsten, det offentliga samtalet och samhällelig förändring? TBIML lyfter inspirerande aktiviteter inom både offentligt och ideellt drivna biblioteksverksamheter, från bibliotekskampen hos Occupy Wall Street, Books Through Bars och Radical Reference (aktivisternas Bibblan svarar) till beståndsutveckling vid Brooklyn College Librarys fanzinesamling och äventyr på bibliotekarieutbildningen.

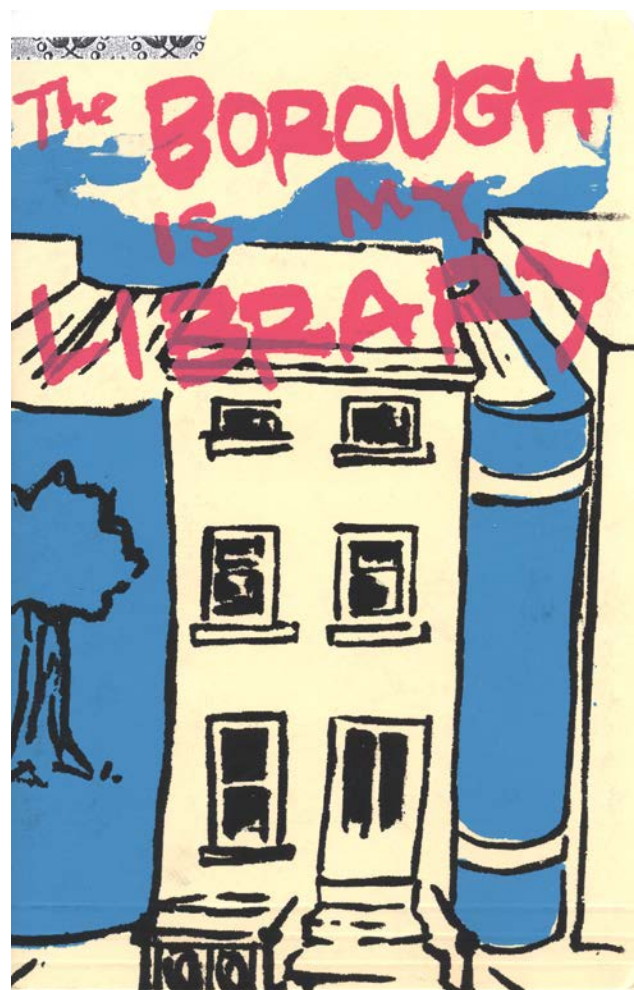
Vid sidan av inspirationen infinner sig dock en känsla av klivenhet hos mig: finns det någon motsättning mellan biblioteksarbete och/eller biblioteksaktivism inom självorganiserade, ideella initiativ respektive arbete inom och för de traditionella biblioteksinstitutionerna? Finns det en konflikt mellan att leva i kampen och att försvara sina positioner i samtiden? Här förlorar jag mig i tankar om yrkesval, samhällsengagemang, demokrati, subkulturell identitet, inkludering och så vidare – men det ser jag inte som något negativt. Tvärtom, det kommer an på oss alla att fundera vidare på, och diskutera vidare.

Den påtagliga, analoga materialiteten är inget hinder för TBIML att vara relevant i en samtid där informations spridning i allt högre grad sker via digitala kanaler. Tvärtom, fanzinet lyfter även upphovsrättsliga frågor kopplade till digitaliseringen, till exempel DRM (Digital Restrictions Management, för att kalla det vid sitt rätta namn) – något som det talas på tok för lite om i den svenska samhällsdebatten (DRM gäller inte bara biblioteken). Sampling och vidare spridning av innehållet underlättas av att Alycia Sellie, bibliotekarie och fanzinet upphovsperson, valt att släppa TBIML enligt en fri licens, vilket gör det till en medieresurs att använda, inte bara att läsa.

Särskilt gillar jag intervjun i nummer två med Daniel Kahn Gillmor, en av Alycia Sellies bibliotekshjältar. Kahn Gillmor betonar bland annat fri programvara (Free, Open-Source Software) som en viktig informationspolitisk fråga:

Libraries should be in control of their own tools, and should encourage library users [...] to use tools that they can control themselves. The idea is that we should not be information serfs beholden to the owners of our tools.

Det här är ytterligare ett perspektiv som jag tycker saknas, eller åtminstone är marginaliserat, i den svenska biblioteksdebatten. För visst finns det bibliotek som både använder och utvecklar fri programvara, tänker jag, men var finns fri programvara i diskussionen om digital delaktighet? Kahn Gillmor visar på möjligheten för techies och bibliotekarier att enas i kampen för fri programvara och för genuin digital delaktighet.

Omslaget till *The Borough is My Library* av Alycia Sellie, nummer 1 (CC BY-SA).

”Think globally, act locally”, brukar man säga, och det lokala engagemanget i TBIML går inte att ta miste på. Möjligt kan det dominerande New York-perspektivet vara en tröskel att ta sig över för den läsare som bor inte i coola Brooklyn. Fanzinet var aldrig avsett för global distribution, men under min läsning funderar jag ändå på hur jag ska ta med mig tillbaka det jag läst om biblioteksaktivisternas New York. Jag hoppas i alla fall innerligt att det kommer ett nummer till i slutet av 2013, och att jag kan få det skickat över Atlanten. Under tiden jag väntar på nästa nummer ska jag försöka donera dessa unika pappershäften till ett bibliotek nära mig, så att fler kan få tillgång till dem. TBIML är nämligen en kulturskatt som genom sina praktiska, teoretiska, personliga, kunskapsorganisatoriska, konstnärliga och radikala perspektiv på bibliotek och samhälle är en källa till både inspiration, reflektion och diskussion.